

PROJEKT

Stärkt samverkan för mänskliga rättigheter i Västerbotten

*Projektets syfte: att bidra till ett jämlikt Västerbotten som respekterar
och verkställer invånares mänskliga rättigheter i förhållande till funktionsrättskonventionen.
Fokus på barn och unga*

Projektet utgår från FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och regeringsformen:

- Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter
- All offentlig makt i Sverige utgår från folket
- Den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

UTBILDNINGSSERIE

– Att leda och styra för ett jämlikt Västerbotten.

*En utbildningsserie som omfattade fem förmiddagar och genomfördes våren 2022
Målgrupp: Politiker, chefer och ansvariga tjänstepersoner i offentlig sektor samt civilsamhällets
förtroendevalda och ansvariga tjänstepersoner.*

PÅ FÖLJANDE SIDOR REDOVISAS UPPFÖLJANDE FRÅGOR SOM STÄLLEDES EFTER VARJE UTBILDNINGSTILLFÄLLE

Totalt antal anmälda deltagare till hela utbildningsserien var 129 personer.
Ett tillfälle var helt digitalt. Vid de övriga tillfällena var det möjligt att
välja att delta fysiskt eller digitalt.

UTBILDNINGSPASS	1	2	3	4	5
Antal faktiska deltagare	61	60	58	45	42
varav kvinnor resp män	44/17	32/28	39/19	27/18	23/19
Antal som besvarat utvärderingsfrågorna	17	18	7	20	5
varav kvinnor resp män	12/5	11/7	5/2	10/10	4/1

UTBILDNINGSTILLFÄLLE 1 DEN 18 MARS

Vad är mänskliga rättigheter och varför är det relevant för offentlig sektor?

Människorätten är en kärna i demokratin och offentlig sektorns främsta ansvar och uppdrag. Men vad är mänskliga rättigheter och vad innebär det att agera utifrån respekten för mänskliga rättigheter?

Vad var det bästa med utbildningspasset?

- Tydligt att mänskliga rättigheter är något vi HAR – inte något vis ska sträva mot. Tydliga rättighetsbärare/skyldighetsbärare.
- Det var svårt att veta vad som var baserat på "fakta" och vad som var åsikter.
- Forskarbaserad kunskap som framfördes utan krusiduller
- Ju fler perspektiv vi kan få med inför beslut, desto mer troligt att beslutet tar hänsyn till mänskliga rättigheter.
- Det borde ha gjorts en bakgrundskoll av deltagarna: Vad menade de? Ska vi strunta i den monetära verkligheten och aldrig ställa behov mot varandra – hur ska det gå till? Det är lätt att rapa ur sig fina teorier, men större verklighetsfrånvändhet har jag sällan mött.

Har utbildningspasset gett dig ny kunskap?

13 av 17 deltagare svarade "Ja"

- En större insikt. Har sagt ja till mänskliga rättigheter i dokument, men i verkligheten är det inte självklart.
- Om makten kan se missnöjda medborgare som resurser får vi en starkare demokrati och att rättigheter inte är föremål för maktens godtycke.
- Frågan om mänskliga rättigheter behöver finnas med i beslutsfattande.
- Lagarnas tillämpning krockar med varandra.

Vad anser du skulle bli bättre med människorättsbaserat arbete?

- Helhetssynen på människan skulle förändras. Likavärdestanken blir den grund vi då skulle stå på. En större acceptans för olikheter.
- Ökad jämlikhet är bra för alla i ett samhälle.
- Alla skulle få rättvist bemötande och vård
- De borde ha utgått ifrån sådant som faktiskt går att påverka. En föreläsare verkade tycka att vi skulle lägga alla premisser som vårt samhälle ställt upp åt sidan och gå emot gällande lag och vår verklighet i vardagen. Det känns ju minst sagt långsökt.

Finns några strategier för en stärkt rättighetskultur i din organisation?

5 av 17 deltagare svarade "Ja".

- Vissa beslut har mer fokus på individens rättigheter än t ex ekonomiskt fokus.
- Påverkan, kompetenshöjning av beslutsfattare om mänskliga rättigheter och våra medlemmars behov/rättigheter utifrån mänskliga rättigheter
- Det finns strategier men det finns också utrymme att levandegöra dessa och förverkliga visionerna.
- Eftersom vi jobbar med rättighetslag inom t ex LSS, motiverar vi SJÄLVFALLET våra avslagsbeslut och ger överlagandehänvisningar. Sådan okunskap att förespråka transparens när avslages, det är ju så oerhört grundläggande.

Vilka eventuella hinder anser du finns för att arbeta människorättsbaserat?

- Bristande kunskap och att det inte finns högst på agendan för makthavarna.
- Okunskap, brist på tid att engagera sig, beslut fattas ofta utifrån effektivitet och pengar.
- Ekonomi, kunskap, ledning och styrning samt resurser.
- Vanor och ovanor.
- Pengar, populism. Över- och underordningen i samhället.
- Tiden, att beslut ska ske så snabbt att olika perspektiv ej hinner tas med.
- Stort hinder om vi ska lägga allt vi gör åt sidan och strunta i våra budgetar och göra något som inte finns utrymme för.

Övriga kommentarer

- Gillade verkligen föreläsarnas rättframhet. De politiker som lyssnade kan näppeligen värja sig mot de kunskapsbaserade påpekanden som gjordes från forskarna.

Genomsnittligt betyg: 7 på en tiogradig skala.

UTBILDNINGSTILLFÄLLE 2 DEN 25 MARS

Vems ansvar är de mänskliga rättigheterna?

*Varför måste offentlig sektor fundera på mänskliga rättigheter?
Vem ansvarar för dess genomförande och vems ansvar är det när det brister?*

Vad var det bästa med utbildningspasset?

- Bra info om lagar samtidigt som mycket fina exempel
- Lättyltnade föreläsare med mycken kunskap och verklighetsnära exempel.
- Mänskliga rättigheter och koppling mot vardag i vård och omsorg.
- Att få inblick i ansvarsfrågan samt vad nya förvaltningslagen säger.
- Kan ej plocka ut något, det "bästa". Däremot önskade jag mer tips på "arbetsverktyg" i min vardag.
- Man får en annan syn på lagstiftningen och hur den används.
- Exemplen som drogs, då var det lättare att förstå juridiken.
- Mina egna reflektioner och eftertankar
- Att den fick en att tänka i vidare begrepp

Har utbildningen gett dig ny kunskap?

16 av 18 deltagare svarade "Ja"

- I grunden allas ansvar men allt faller tillbaka på "staten". Tjänstemannaansvarsproblematiken är viktig att ta tag i.
- Tydligt om ansvar och komplexiteten med delegation.
- Egentligen, nja .. kände att de flesta exemplen kom från en annan nivå än där jag är.
- Att man har rätt att klaga men det innebär inte att man får rätt.
- Bättre förståelse för Förvaltningslagens betydelse för mänskliga rättigheter.
- Att alla är ansvariga, från lägsta personal till högsta ledning.

Övriga kommentarer

- Så här långt mycket bra serie. Tanken på MR-certifiering intressant.
- Önskar hur jag kan få info om min lösning på ett sätt som ger resultat i slutändan.
- Föreläsarna var väldigt raljanta och landade inte i något i deras resonemang. Men det väcktes många tankar och de använde bra exempel.
- Viktigt med föredrag till personal. Hoppas ni utvecklar det till inspelade föredrag som personal inom kommun och regioner kan använda.

Genomsnittligt betyg: 8 på en tiogradig skala.

**NY KUNSKAP:
Alla är ansvariga,
från lägsta personal
till högsta ledning**

ÖVRIGT:
Det totala inlärnings-
materialet kommer ge
ofantliga framtida
möjligheter för vårt
utbildningsbehov.

UTBILDNINGSTILLFÄLLE 3 DEN 1 APRIL

Vad är samverkan och vad menar vi med tvärsektoriell samverkan?

När alla gör rätt, blir det ändå fel!

Tvärsektoriell samverkan ses som en nyckelfaktor för att klara av framtidens samhällsutveckling och utmaningar.

Att skapa helhet i offentlig sektor

Allt fler strategiska frågor i offentlig sektor fordrar samverkan över traditionellt åtskilda sakområden, som hållbar utveckling, folkhälsa och integrationspolitik. Helhetsatsningar och tvärsektoriell samverkan krävs för att nå uppsatta mål. Vilka idéer finns om hur den offentliga sektorn kan och bör organiseras?

Vad var det bästa med utbildningspasset?

- Att jag fick idéer om hur jag kan gå till väga för att få samverkan tillrätta.
- Varierande sakområden som ihop med övriga utbildningspass säkert ger en mycket bred och väl genomtänkt genomgång av detta högaktuella ämne.

Har utbildningspasset gett dig ny kunskap om tvärsektoriell samverkan?

Samtliga svarade "JA".

- Vi behöver nu så många nya verktyg för att kunna fördjupa oss samt ev. korrigera och förbättra vårt nya arbetssätt.
- Genom att samverkan skapas bättre helhetsbild.

Har utbildningspasset om att skapa helhet i offentlig sektor gett dig ny kunskap?

Samtliga svarande svarade Ja

- Man har fått tillfälle att jämföra dåtid mot nutidens mera moderna sätt att se förbättringsmöjligheterna.
- Utbildning är nog den viktigaste prioriteringen nu, tror jag. Vi måste läras oss vad vi inte kan.
- Frågor måste ses ur ett tvärsektoriellt perspektiv och inte stuprörstänk.

Övriga kommentarer

- Kan verka som mycket "korvstoppning", med många talare/föreläsare inom olika områden, men det totala inlärningsmaterialet kommer ge ofantliga framtida möjligheter för vårt utbildningsbehov.

Genomsnittligt betyg: 8 på en tiogradig skala.

BÄST:
Att man kan ge en ekonomisk beräkning på sociala frågor så att även "ekonomer" begriper att långsiktighet gäller.

UTBILDNINGSTILLFÄLLE 4 DEN 8 APRIL

1 + 1 = 3 – om att se människor som sociala investeringar

Hur kan resan mot utanförskap bromsas? Det blir för dyrt – men vad är det som blir för dyrt? Kostnader för utanförskap på kort och lång sikt. Hur kan och bör vi tänka och agera?

Vad var det bästa med utbildningspasset?

- Bra och tydligt. Har jobbat många år inom socialt arbete och fick ett kvitto på det jag upplevt genom åren.
- Förebyggande insatsers långsiktiga positiva effekter. Bristen på helhetssyn tydliggjordes. Många bra bilder ur verkligheten.
- Det inspirerade till förändring genom att vara både känslomässigt berörande och visa på konkreta fakta om utanförskapets enorma kostnader.
- Att man kan ge en ekonomisk beräkning på sociala frågor så att även "ekonomer" begriper att långsiktighet gäller.
- Eftertanken

Har utbildningspasset gett dig ny kunskap om tvärsektoriell samverkan?

19 av 20 deltagare svarade "Ja".

- Förebyggande, långsiktigt arbete ger full pott
- En verklig tankeställare som alla politiker och skoltjänstemän borde tvingas ta del av.
- Att lyckas med 1 av 15 ger stor samhällsvinst.
- Det blev så oerhört tydligt med vikten av tidiga, samordnade och långsiktiga insatser.
- Många väckarklockor och bra konklusioner. Sådant man "vet" blir bekräftat.
- Inom både kommun och region behövs ett mer långsiktigt tänk kring insatser och finansieringen av dessa.

Övriga kommentarer

- Gemensam budget för regioner och kommuner behövs om vi ska kunna stötta våra barn och ungdomar så de kan bli självförsörjande medborgare. Bort med skrik om hårdare tag och strängare straff för ungdomar som misslyckats under hela sin skolgång.
- Fler borde ta del av denna föreläsning.

Genomsnittligt betyg: 9 på en tiogradig skala.

NY KUNSKAP:
Inom både kommun och region behövs ett mer långsiktigt tänk kring insatser och finansieringen av dessa.

ÖVRIGT:
Fler borde ta del av denna föreläsning.

NY KUNSKAP:
Bra att ha ett
instrument att använda.
Nu saknas ju att fler
grupper kommer in
i systemet

UTBILDNINGSTILLFÄLLE 5 DEN 29 APRIL

Exempel på regional utbildning – en social beräkningsmodell

KAMSO är ett beräkningsverktyg för insatser mot social utsatthet som tagits fram på Umeå universitet. Syftet med verktyget beskrivs, liksom hur man kan få tillgång till det.

Erfarenheter av arbete med sociala investeringar i Region Gävleborg

Vad var det bästa med utbildningspasset?

- Sociala investeringar
- Gruppmötet, så fin grupp, så mycket jag lärde mig. Dessutom att lyssna på Gävleborgs region.
- Kunskap

Övriga kommentarer

- Tackar för de intressanta och lärorika föreläsningarna och diskussionerna.

Genomsnittligt betyg: 9 på en tiogradig skala.

Har dagens utbildningspass gett dig ny kunskap?

Samtliga svarande svarade Ja

- Bra att ha ett instrument att använda. Nu saknas ju att fler grupper kommer in i systemet. Men det lär väl komma.
- Svårt att prioritera, ser en helhet i dagens pass.

Ge exempel på en fråga/ett område du anser det angeläget få fördjupad kunskap om.

- Barn/unga psykiska ohälsa, anhöriga
- Samverkan

ÖVRIGT:
Tackar för de
intressanta och lärorika
föreläsningarna och
diskussionerna

